

Noi date cu privire la tezaurul monetar medieval de la Baia Sprie

Neue Daten zum mittelalterlichen Münzfund aus Baia Sprie

Carol Kacsó¹

Cuvinte cheie: Baia Sprie, epoca medievală, tezaur monetar, ducat, taler, medalie comemorativă.

Schlüsselwörter: Baia Sprie, Mittelalter, Münzfund, Dukat, Taler, Krönungsmünze.

ZUSAMMENFASSUNG

Im Sommer 1935 wurden in der Stadt Baia Sprie (damals im județ [Kreis] Satu-Mare), beim Abriss der alten Bergschule um eine neue Schule zu errichten, 18 Goldmünzen aus dem 17. Jahrhundert entdeckt. Die Münzen waren in einem Tongefäß enthalten, das bei der Entdeckung zu Bruch ging. Die Münzen wurden vom Bürgermeisteramt beschlagnahmt. 16 Fundstücke wurden mit der Genehmigung der obersten Denkmalschutzbehörde aus Bukarest (Comisiunea Monumentelor Istorice) verkauft, nur zwei Münzen blieben bis 1962 in der Bürgermeisteramtskasse.

Laut dem Protokoll vom 23. August 1935 bestand der Münzfund von Baia Sprie aus sieben Dukaten von Gabriel Bethlen, sechs Dukaten und einer Krönungsmünze von Ferdinand II., einem Dukat und einem Taler von Ferdinand III. sowie zwei Dukaten wahrscheinlich von Mathia II.

Die zwei noch erhaltenen Münzen (die Krönungsmünze aus 1619 und der Taler aus 1641) zusammen mit verschiedenen Dokumenten bezüglich des Fundes wurden am 4. Dezember 1962 ins Museum aus Baia Mare transferiert, wo sie auch derzeit aufbewahrt werden. Der Verfasser legt diese Dokumente vor.

În numărul inaugural al revistei de numismatică a Academiei Române, Zoltán Székely publica o scurtă notă cu privire la un tezaur monetar medieval, care a fost descoperit la Baia Sprie (județul Maramureș) încă înainte de al Doilea Război Mondial². Potrivit informațiilor furnizate, în anul 1937, atunci când a fost demolată vechea școală de mineri, pentru a fi con-

struită în locul ei o nouă școală, a fost găsit un vas de lut cu 18 monede de aur, dintre care 16 au fost vândute de către autorități, suma obținută fiind folosită pentru acoperirea cheltuielilor necesare noii construcții.

Pe baza unor fotografii, Zoltán Székely a stabilit emitenții, anii de emiterie și valoarea a zece dintre piesele găsite: de la Gabriel Bethlen (1613-1629) – o monedă de 1 ducat din 1622, o monedă de 10 ducați din 1622, o monedă de 10 ducați din 1626, o monedă de 3 ducați din 1627, o monedă de 10 ducați din 1628, de la

¹ Arheolog independent, Baia Mare, carolkacso@yahoo.de

² Székely 1957, p. 473.

Ferdinand II (1619-1637) – o monedă de 5 ducăți din 1632, o monedă de 1 ducat din 1635, un jeton de încoronare, de la Ferdinand III (1637-1657) – o monedă de 1 ducat din 1635. Autorul mai afirma că monedele au fost bătute la Baia Mare și că, în afară de piesele descrise, s-a mai găsit și o medalie cu subiect biblic. Datele menționate au fost reluate, fără modificări, în mai multe lucrări³.

Recent am descoperit că în arhiva Muzeului Județean de Istorie și Arheologie din Baia Mare există un dosar cu mai multe documente ce privesc tezaurul monetar de la Baia Sprie, cu date parțial diferite de cele consemnate în literatură, dar și că două dintre piesele tezaurului se păstrează chiar în colecția muzeului menționat.

De fapt, una dintre aceste piese, și anume medalia comemorativă emisă la 1619 de Ferdinand II, a fost deja descrisă și ilustrată în lucrarea cercetătorilor Eugen Chirilă și Aurel Socolan, cu prilejul publicării ansamblului descoperirilor numismatice păstrate la muzeul din Baia Mare la începutul anilor 1970, fără a fi precizată însă apartenența sa la tezaurul de la Baia Sprie⁴. Dintr-un motiv ce nu mai poate fi precizat, în lucrarea citată nu este publicată cea de a doua piesă din același tezaur și nu se face nicio mențiune la dosarul cu actele referitoare la descoperirea de la Baia Sprie.

Potrivit Registrului de inventar metale prețioase al muzeului din Baia Mare, cele două piese au fost transferate de la Baia Sprie în ziua de 4 decembrie 1962, însoțite de un dosar cu acte. Într-unul dintre documentele aflate în acest dosar, și anume Procesul-verbal încheiat la amintita dată (fig. 1), se precizează că s-a efectuat predarea și preluarea „monedelor de aur existente în casa de fier a Sfatului Popular Oraș Baia

Sprie” precum și a următoarelor acte: „1. Proces verbal din 23 august 1935. 2. Cerere din 1 aprilie 1937. 3. Adresa Nr. 1480 a comisiei monumentelor istorice 4 noiembrie 1937. 4. Hotărârea comisiei interimare din 1. IV. 1937. 5. Deciziunea Nr. 21341 a prefecturii jud. Satu Mare de vindere a 16 buc. monede aur. 6. Un articol din ziarul SVED /frantura din ziar/. 7. Declarația inventar a Sfatului Popular Oraș Baia Sprie din ianuarie 1962”⁵.

În Procesul-verbal din 23 august 1935, ce cuprinde trei pagini (fig. 2a-c), încheiat cu ocazia predării de către autoritățile de poliție din Baia Sprie reprezentanților primăriei locale a monedelor descoperite, se afirmă că acestea au fost găsite de către Slosser Josif în ziua de 22 august 1935 „la locul unde se clădește noua școală primară”. Sunt descrise piesele și este precizată greutatea acestora.

Pe baza acestor descrieri, Livia Călian a stabilit următoarea componență a tezaurului (urmând ordinea de enumerare din procesul-verbal)⁶: 1. - 10 ducăți, Mathia II (?), greut. 34,5 g; transcrierea legendei în procesul verbal este incorectă⁷; 2. - 10 ducăți, G. Bethlen, greut. 34, 65 g; 3. - 10 ducăți, G. Bethlen, 1628, greut. 34,60 g; 4. - 10 ducăți, G. Bethlen, greut. 34,80 g; 5. - 10 ducăți, Ferdinand II, 1635, greut. 34,50 g; 6. - 10 ducăți, G. Bethlen, greut. 34,50 g; 7. - 10 ducăți, Ferdinand II, 1635, 34,50 g; 8. - 10 ducăți, Mathia II, greut. 34,60 g; 9. - 10 ducăți Ferdinand II, 1635, greut. 34,40 g; 10. - 10 ducăți, Ferdinand II, 1635, greut. 34,40 g; 11. - 10 ducăți, Ferdinand II, 1635, greut. 34,40 g; 12. - 10 ducăți, Ferdinand III, 34,35 g; 13. - 5 ducăți, G. Bethlen, 1622, 17,50 g; 14. - taler, Ferdinand III, 1641, 20,65 g; 15. - 5 ducăți, Ferdinand II, 1632, 17,25 g; 16. -

³ Pap 1994, Tabel I, 69; Huszár, Pap, Winkler 1996, Tabel 1A, nr. 61; Pap 2002, p. 34; Kacsó 2011, p. 202-203; Kacsó 2015, p. 224; Toma 2016, p. 393, Appendix F, nr. 59.

⁴ Vezi Chirilă, Socolan 1971, p. 62, pl. VIII, 7.

⁵ La numărul 8 se repetă menționarea deja făcută la începutul actului: „Doua buc. moneda aur, conform specificației din declarația inventar și din procesul verbal din 23. aug. 1935”.

⁶ Informațiile mi-au fost transmise în scris prin e-mail la 16 noiembrie 2017 și 19 februarie 2018.

⁷ Constatarea a fost făcută de Livia Călian.

5 ducați, G. Bethlen, 1627, 17,20 g; 17. - 2 ducați (Doppeldukat), dedicată încoronării lui Ferdinand II ca rege roman; 1619, greut. 7,15 g; 18. - 5 ducați, G. Bethlen, 1622, greut. 17,50 g.

Admițând că datele din procesul-verbal încheiat la 23 august 1935 sunt în bună măsură corecte, se poate afirma că șapte dintre monedele de aur ale tezaurului de la Baia Sprie au fost emise de Gabriel Bethlen (patru piese de 10 ducați, dintre care una a fost bătută în 1628, o piesă de 2 ducați la 1622, două piese de 5 ducați în 1622, respectiv 1627), alte șapte de către Ferdinand II (cinci piese de 10 ducați, toate bătute în 1635, o piesă de 5 ducați în 1632 și o piesă comemorativă de 2 ducați în 1619), două de Ferdinand III (o piesă de 10 ducați și un taler în 1641), precum și, probabil, de Mathia II (1608-1619) (două piese de 10 ducați), acestea din urmă fiind cele mai timpurii din tezaur. Greutatea totală a pieselor găsite era, potrivit măsurătorilor efectuate în 1935⁸, de 511,45 g.

Câteva amănunte cu privire la condițiile de descoperire a tezaurului sunt furnizate într-un articol cu un titlu ce friza senzaționalul: *Nem kapnak részesedést a baiaspriei régi aranypénzek megtalálói* (traducerea *Descoperitorii vechilor monede de aur de la Baia Sprie nu primesc recompensă*), publicat în ziarul de limbă maghiară „Szamos”, care apărea la Satu Mare⁹ (fig. 3).

Tezaurul se afla într-un vas de lut sub treapta cea mai joasă a casei scârilor și a

ieșit la iveală cu prilejul demolării clădirii școlii de mineri, apreciată ca având o vechime de aproape trei secole, descoperitorul fiind muncitorul József Slosser. Ca proprietar al lotului de teren pe care se afla clădirea în curs de dărâmare, primăria orașului a confiscat monedele, iar descoperitorul a adresat autorităților o cerere pentru a primi o recompensă egală cu o treime din valoarea tezaurului.

În articol se afirma că cererea pentru recompensă se baza pe hotărârile din secolele XVIII și XIX ale Curții de la Viena, neexistând însă în acest caz o bază juridică care să permită plata recompensei. Se presupunea totuși că primăria va oferi o anumită sumă descoperitorilor, ceea ce s-a și întâmplat (vezi *infra*). În privința motivelor care au dus la îngroparea tezaurului, erau prezentate zvonurile ce circulau în oraș imediat după descoperire, autorul era însă de părere că monedele au fost depuse atunci când a fost pusă piatra de temelie a clădirii.

Nu există documente din care să rezulte data exactă în care a fost ridicată clădirea și nu se cunoaște destinația sa inițială¹⁰. Aflată în centrul localității (fig. 4), ea era legată, foarte probabil, de activitatea minieră din zonă, după cum indică denumirea sa, „Markscheider”¹¹.

În literatura relativ vastă despre istoria orașului Baia Sprie nu am găsit o descriere a clădirii și nici amănunte referitoare la amenajarea sa interioară. Se păstrează doar o imagine de la cumpăna dintre secolele XIX și XX a fațadei clădirii, reprodusă în mai multe lucrări (fig. 5¹²). Potrivit

⁸ În Procesul verbal se precizează că monedele au fost cântărite „cu un cântar sensibil la Farmacia din localitate”.

⁹ Pare destul de probabil că denumirea ziarului indicată în procesul verbal din 4 decembrie 1962 (vezi supra) este o prescurtare, pe care nu am reușit să o descifrez. Pe tăietura de ziar păstrată în dosarul ce a parvenit de la Baia Sprie nu este menționat numele ziarului, care rezultă totuși evident din conținutul articolului, unde se fac referiri la un alt articol din același ziar, publicat imediat după descoperirea tezaurului. Ziarul „Szamos” a apărut în anii 1919-1938 și 1940-1944. Date cu privire la acest ziar și la presa interbelică de la Satu Mare la Zaharia 2015.

¹⁰ În mod cert, ea nu adăpostea de la început o școală de mineri, aceasta fiind înființată la Baia Sprie de abia în anul 1873, după mutarea sa de la Baia Mare, vezi Szokol 1896; Szmik 1906, p. 256; Balogh, Oszóczy 1998. Autorii citați precizează că, la data mutării, clădirea de la Baia Sprie se afla în proprietatea Trezoreriei.

¹¹ În traducere topograf minier. La Szmik 1906 denumirea apare sub forma Marktscheider, probabil o transcriere greșită, care a fost preluată și de Balogh, Oszóczy 1998, p. 60.

¹² După Farkas f.a. imaginea de sus de pe p. 237.

părerii lui Petre Beșliu¹³, parterul clădirii a fost construit în secolul XVII, poate chiar la sfârșitul secolului XVI, în timp ce mansarda datează din secolul XVIII, iar ornamentele de deasupra ferestrelor sunt și mai recente.

Informațiile cu privire la locul în care a ieșit la iveală tezaurul sunt veridice, ele fiind menționate în mai multe dintre actele ce au parvenit la muzeul din Baia Mare. Descoperirea de la Baia Sprie aparține unei serii relativ restrânse de tezaure monetare medievale ce au fost găsite în incinta unor clădiri. Astfel de tezaure sunt și cele apărute la Săliștat¹⁴, Budapesta-Tárnok utca 11¹⁵, Regensburg-Neupfarrplatz¹⁶ și Northeim-Höckelheim¹⁷. Aproape cert, piesele de aur, fără îndoială valoroase, au fost ascunse în vremuri tulburi, eventual în legătură cu frământările cauzate de Războiul de 30 de ani, ele nemaifiind recuperate de proprietari. Nu este însă total exclus ca monedele să fi fost depuse în cadrul unui ritual de fundare¹⁸, așa cum sugera autorul articolului din ziarul „Szamos”.

Comisiunea interimară a orașului Baia Sprie, prin decizia nr. 315/1662/1937 din 19 iulie 1937, a hotărât ca monedele să fie vândute, iar Primăria s-a adresat Comisiunii Monumentelor Istorice cu cererea de a fi aprobată această vânzare, suma obținută urmând a fi folosită pentru acoperirea unor cheltuieli ale primăriei¹⁹.

Prin adresa nr. 1480 din 4 noiembrie 1937 către Primăria orașului Baia Sprie, Comisiunea Monumentelor Istorice, pe baza unui aviz de specialitate al lui C. Moisil, comunica „...că se aprobă...ca cele 18 monete găsite în comuna Baia Sprie și care nu prezintă importanță fiind comune, să fie vândute pentru înzestrarea scoalei primare și necesitățile Primăriei locale.” (fig. 6a). Pe contrapagina acestui act, printr-o adresă către Contabilitatea și Caseria orașului, scrisă de mână, semnată de primar și secretar și datată 12 noiembrie 1937, se făcea referire la aprobarea primită și se cerea încasarea sumei de 150.000 lei pentru 16 monede de aur (fig. 6b)²⁰. Această tranzacție a fost aprobată și printr-o decizie a Prefecturii județului Satu Mare din 13 noiembrie 1937 (fig. 7a-b).

În cursul anului 1937 a fost rezolvată și problema recompensei cerute de către descoperitorul tezaurului. În urma unui proces deschis la Tribunalul din Satu Mare, în care avocatul lui Iosif Schlosser²¹ pretindea drept recompensă pentru clientul său suma de 58.630 lei, precum și a unor tratative directe cu juristconsultul orașului Baia Sprie, s-a hotărât ca reclamantul să primească 10.000 de lei²², el cedând orașului toate drepturile sale asupra tezaurului pe care l-a descoperit (fig. 8a-b; 9).

Nu avem niciun fel de date cu privire la persoana (persoanele?) care a (au) cumpărat monedele descoperite la Baia Sprie

¹³ Comunicate în scris prin e-mail la data de 16 octombrie 2017.

¹⁴ Reissenberger 1881. Mulțumesc lui Claudiu Munteanu pentru informația bibliografică.

¹⁵ Zolnay 1973, p. 253.

¹⁶ Emmering 1998, p. 101.

¹⁷ Fischer 2005, p. 1327.

¹⁸ Practica punerii de monede la temelia construcțiilor s-a păstrat până aproape de zilele noastre, vezi Giosanu 2009, p. 165. Se depuneau cu predilecție monede izolate și nu tezaure, informație amabilă de la Petre Beșliu (e-mail din 20 martie 2018).

¹⁹ Cererea nr. 2084. Nu s-a păstrat printre actele ce au ajuns la muzeul din Baia Mare o copie a cererii, dar nici decizia Comisiunii interimare, despre care aflăm dintr-o menționare într-un document al Prefecturii județului Satu Mare (vezi *infra*).

²⁰ Pare destul de probabil că în perioada în care au fost redactate cele două adrese, și anume luna noiembrie a anului 1937, au fost fotografiate de către casierul localității, Szigyártó Ludovic, cele zece monede, din acest motiv este indicat de către Zoltán Székely acest an ca fiind cel în care a fost descoperit tezaurul.

²¹ Astfel este dactilografiat numele descoperitorului, în alte acte el apărând cu numele Slosser.

²² O sumă relativ mare, dacă o comparăm cu prețurile unor alimente de bază, de exemplu carne de vacă (cal. I-a) – 22,5 lei/kg, carne de porc – 29,9 lei/kg, lapte – 5,4 lei/l, ouă – 1,73 lei/buc, orez – 29 lei/kg, zahăr – 31,95 lei/kg, crap – 44,45 lei/kg, brânza de Brăila – 39,5 lei/kg (media pe anul 1938), vezi Scurtu 2001, p. 198.

și nici despre soarta ulterioară a acestora²³. Cele două piese nevândute au fost păstrate în casa de fier a Primăriei orașului Baia Sprie, respectiv a Sfatului Popular Orășenesc până în 1962, așa cum rezultă din Declarația-Inventar întocmită în luna ianuarie a menționatului an (fig. 10a-b), după care ele au fost transferate la muzeul din Baia Mare, unde au fost preluate prin Procesul-verbal de recepție nr. 4 și inventariate la poziția 29 și 30 din registrul de inventar al metalelor prețioase (fig. 11)²⁴.

Piesele încă existente din tezaurul monetar din secolul XVII de la Baia Sprie sunt talerul din 1641 de la Ferdinand III (fig. 12, 1) și piesa comemorativă de 2 ducați din 1619 de la Ferdinand II (fig. 12, 2).

Prima piesă are diametrul de 3,3/3,4 cm și greutatea de 20,60 g, pe avers legenda în semicerc LAVDATE EVM·IN·CTRA,

legenda liniară pe două rânduri PSALT I·VO 1641 și legenda pe două rânduri, înscrisă pe cartea aflată în fața împăratului, V. D. M·IÆ, pe revers, începută cu o rozetă cu patru petale, legenda în cerc VERBVM·DOMINI·IN·ÆTERNVM M·DC·XLI, precum și legenda pe panglică SOLI·DEO GLOR.

Cea de a doua piesă are diametrul de 3/3,1 cm și greutatea de 7,15 g, pe avers legenda pe șase rânduri în cerc de perle .FERDINANDVS II. HVNGARIÆ: ET. BO. HEMIÆ. REX: CO: RONATUS. IN. REGEM. ROMANORVM IXSEPT :M·D·C·XIX ;, pe revers legenda pe panglică LEG ITIME CERTANTI BVS.

Un studiu în care sunt detaliat descrise și analizate cele două piese este în pregătire²⁵.

Bibliografie / Bibliography

Balogh, Oszóczki 1998

Balogh B., Oszóczki K., *A bányászati oktatás kezdete*, în J. Máriás (red.), *Felsőbányai kalauz*, EMKE Füzetek 15-16, Nagybánya, 1998, p. 59-62.

Chirilă, Socolan 1971

Chirilă E., Socolan A., *Tezaure și descoperiri monetare din colecția Muzeului Județean Maraureș*, Baia Mare, 1971.

Emmering 1998

Emmering H., *Der Goldschatz vom Neupfarrplatz. Ein spätmittelalterlicher Münzfund in Regensburg*, Geldgeschichtliche Nachrichten 184, März 1998, p. 101-103.

Farkas f.a.

Farkas J., *Felsőbánya*, în S. Borovszky (ed.), *Magyarország Vármegyei és Városai. Szatmár Vármegye*, Budapest, f.a., p. 220-255.

Fischer 2005

Fischer J. F., *Der spätmittelalterliche Münzfund von Northeim-Höckelheim (Niedersachsen)*, în A. A. Carmen, M. Carmen, O. Paloma (ed.), *XIII Congreso Internacional de Numismática, Madrid 2003, Actas-Proceedings-Actes*, vol. II, Madrid, 2005, p. 1327-1336.

Giosanu 2009

Giosanu E., *Practici rituale la fundarea casei și bisericii – Rituels de fondation du foyer et de l'église*, în G. Bodi (ed.), *In medias res praeistoriae. Miscellanea in honorem annos LXV peragentis Professoris Dan Monah oblata*, Honoraria 7, Iași, 2009, p. 161-182.

Huszár, Pap, Winkler 1996

Huszár L., Pap F., Winkler J., *Erdélyi éremművéség a 16-18. században*, București, 1996.

²³ Corina Toma afirmă că piesele s-ar afla într-un muzeu din Budapesta (vezi Toma 2016, p. 393), nu există însă în acest sens confirmări din alte surse.

²⁴ Cele două monede de aur au fost ulterior reinventariate sub numerele 25 și 26.

²⁵ Sub semnătura lui Livia Călian și Carol Kacsó.

Kacsó 2011

Kacsó C., *Repertoriul arheologic al județului Maramureș*, vol. I, Bibliotheca Marmatia 3, Baia Mare, 2011.

Kacsó 2015

Kacsó C., *Repertoriul arheologic al județului Maramureș*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, vol. I, Colecția Historica, Baia Mare, 2015.

Pap 1994

Pap F., *Aspecte ale circulației monetare în Transilvania între anii 1571-1691 – Aspekte des Münzumschlufs in Siebenbürgen zwischen den Jahren 1571-1691*, ActaMP XXVI-XXX/II, 1989-1993 (1994), p. 65-83.

Pap 2002

Pap F., *Repertoriul numismatic al Transilvaniei și Banatului secolele 11-20. Despre circulația monetară în Transilvania și Banat secolele 11-20*, Cluj-Napoca, 2002.

Reissenberger 1881

Reissenberger L., *Ein neuer Münzenfund*, Korrespondenzblatt des Vereins für siebenbürgische Landeskunde IV, 11, 1881, p. 130-131.

Scurtu 2001

Scurtu I., *Viața cotidiană a românilor în perioada interbelică*, București, 2001.

Székely 1957

Székely Z., *Știri cu privire la unele descoperiri monetare din Transilvania*, SCN I, 1957, p. 471-474.

Szmik 1906

Szmik A., *Adalékok Felsőbánya szabad királyi bányaváros monografiájához*, Budapest, 1906.

Szokol 1896

Szokol P. Dr., *Felsőbányai m. k. bányaiskola*, în I. Woditska (red.), *A nagybányai M. Kir. bányai-gazgatósági kerület monografiája*, Nagybánya, 1896, p. 306-308.

Toma 2016

Toma C., *Tezaurare monetare și tezaurizare în Transilvania secolelor XV/XVI-XVII*, Oradea, 2016.

Zaharia 2015

Zaharia A., *În anul 1926 ziarele maghiare din Satu Mare aveau mii de cititori români*, <http://www.informatia-zilei.ro/sm/in-anul-1926-ziarele-maghiare-din-satu-mare-aveau-mii-de-cititori-romani/#comment-254250> (accesat la 4 martie 2018).

Zolnay 1973

Zolnay L., *Kutatások a Tárnok utca 9-13. számú telkeken – Forschungen auf den Grundstücken Tárnok-Gasse Nr. 9-13*, Budapest Régiségei XXIII, 1973, p. 245-254.

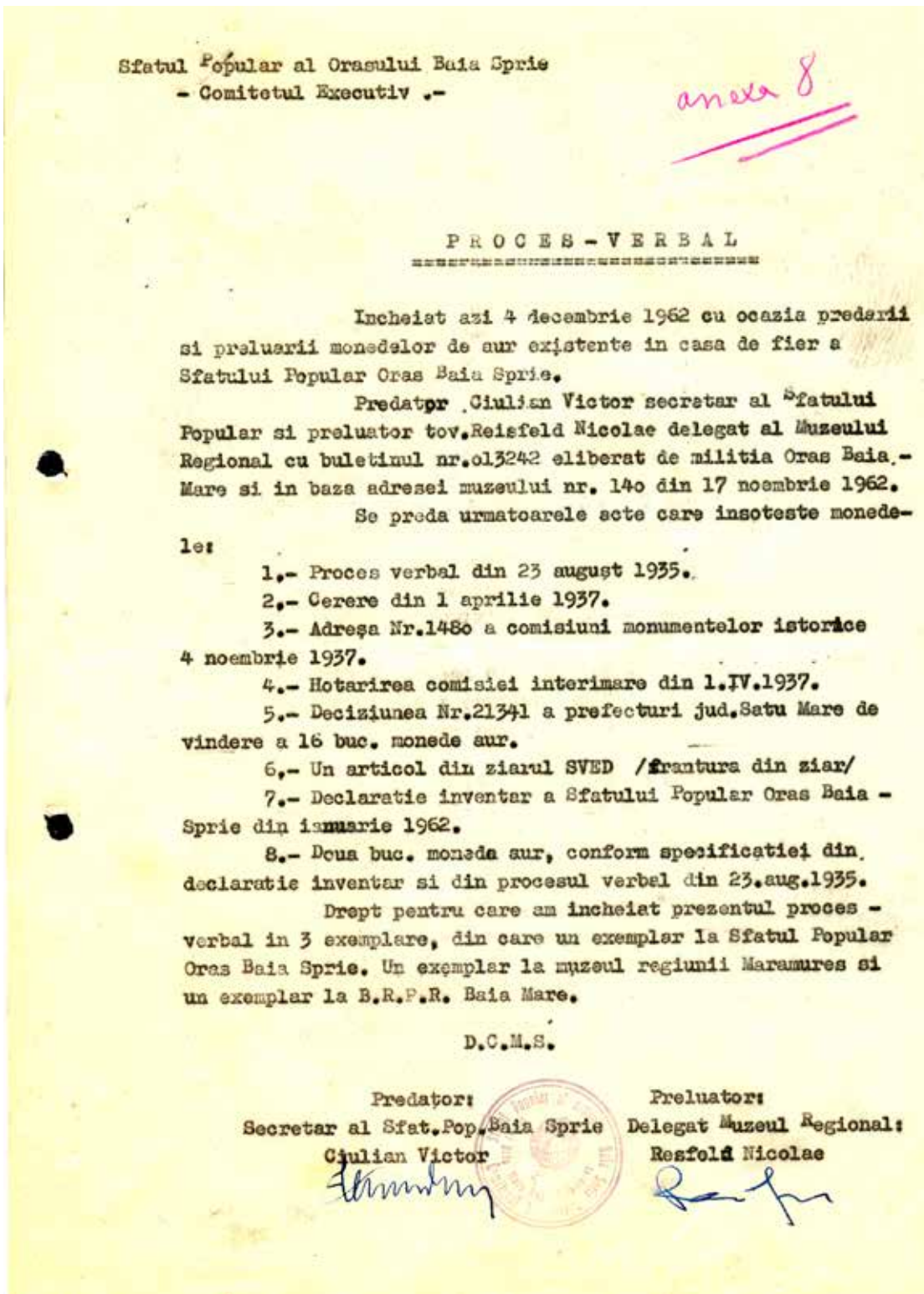

Fig. 1. Procesul-verbal din 4 decembrie 1962 încheiat la preluarea a două piese din tezaurul de la Baia Sprie de către Muzeul din Baia Mare.

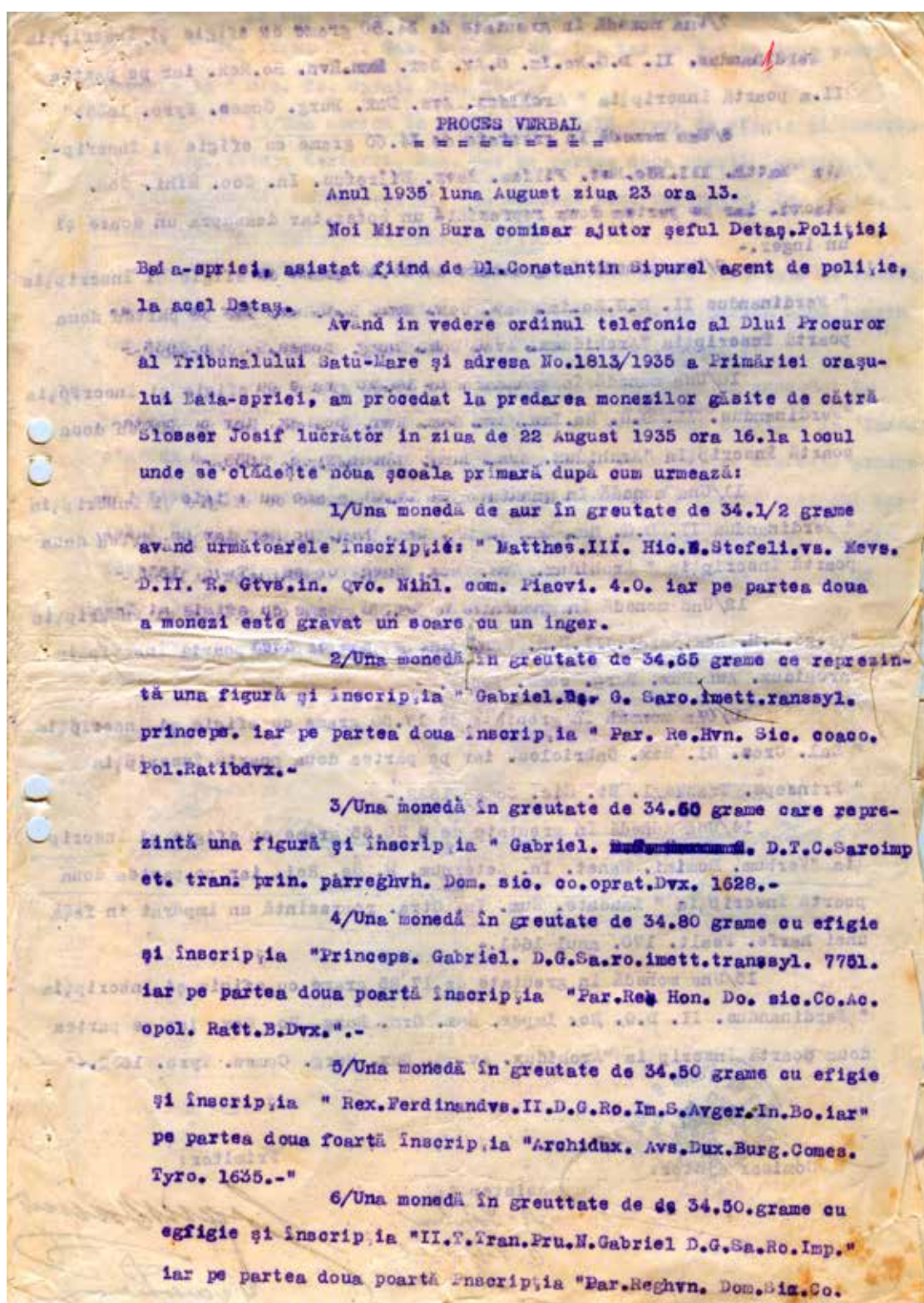

Fig. 2a. Prima pagină a procesului-verbal din 23 august 1935 încheiat la preluarea tezaurului din Baia Sprie de către Primăria orașului.

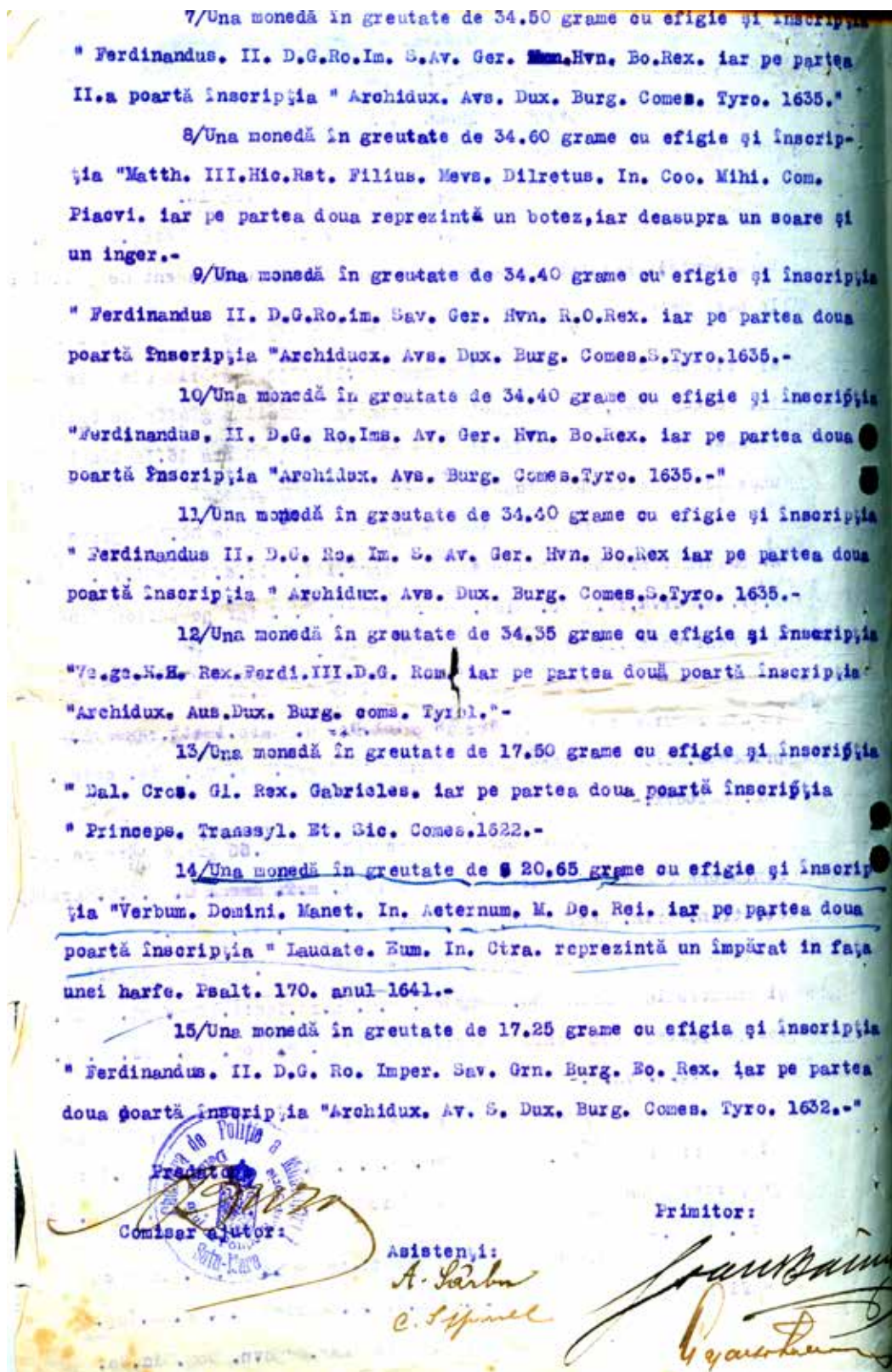

Fig. 2b. A doua pagină a procesului-verbal din 23 august 1935 încheiat la preluarea tezaurului din Baia Sprie de către Primăria orașului.

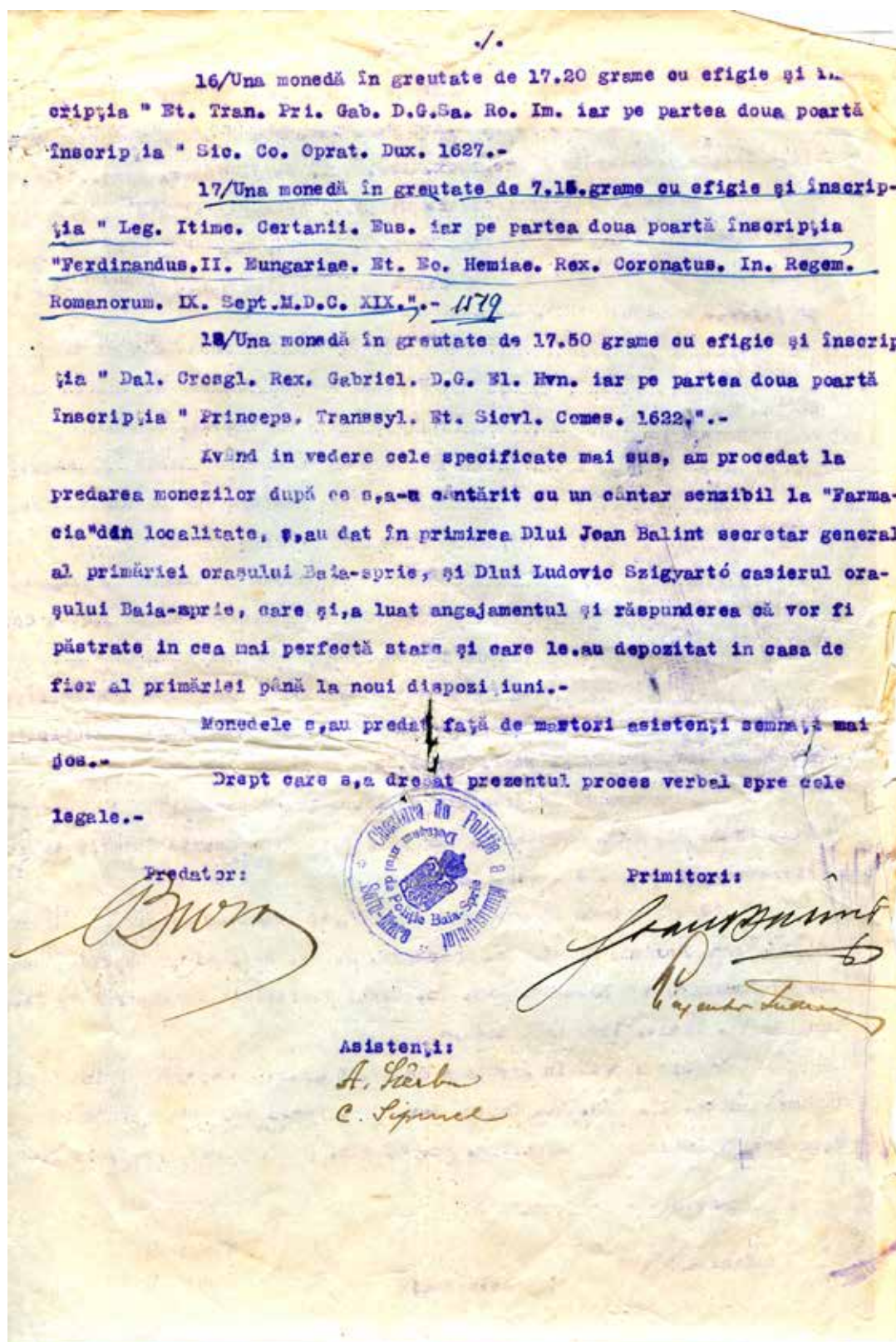

Fig. 2c. A treia pagină a procesului-verbal din 23 august 1935 încheiat la preluarea tezaurului din Baia Spric de către Primăria orașului.

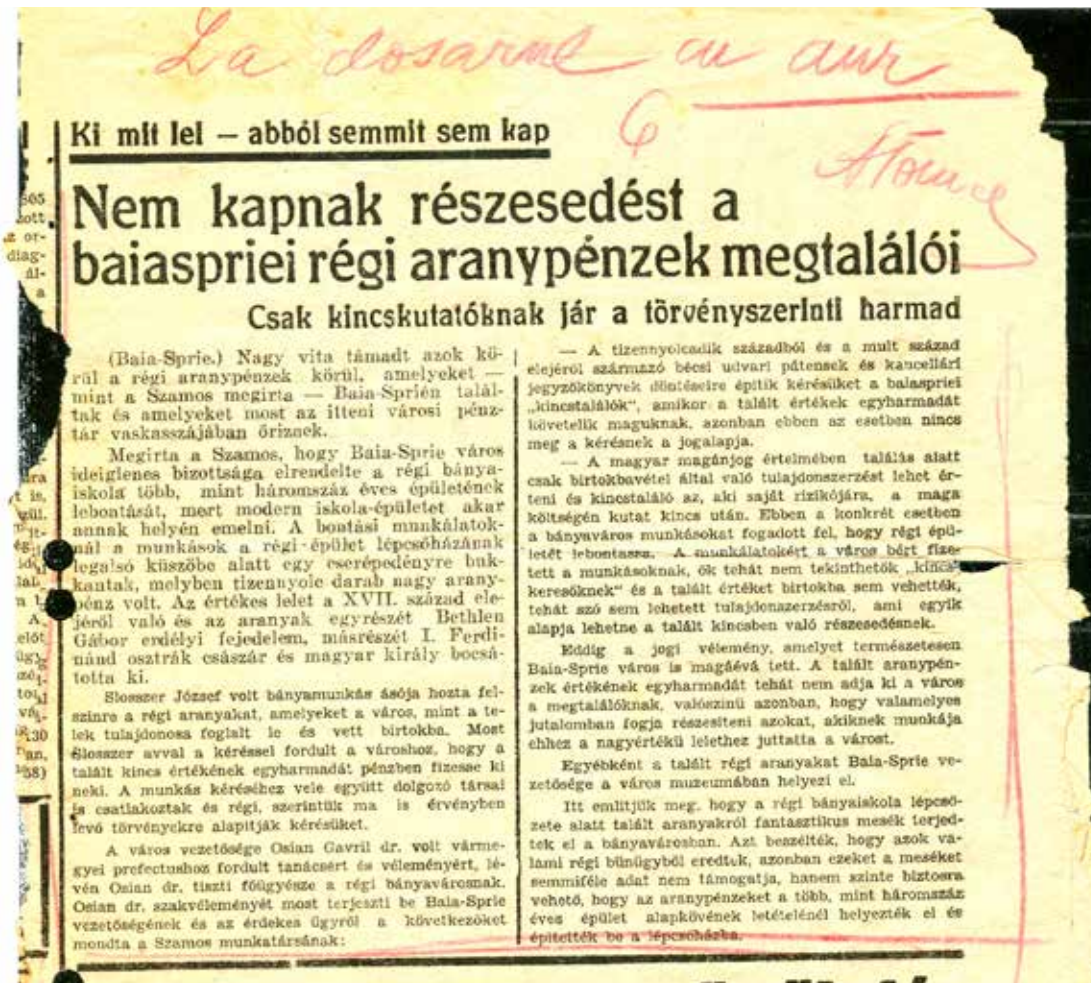

Fig. 3. Articol din ziarul „Szamos” cu privire la tezaurul descoperit la Baia Sprie.

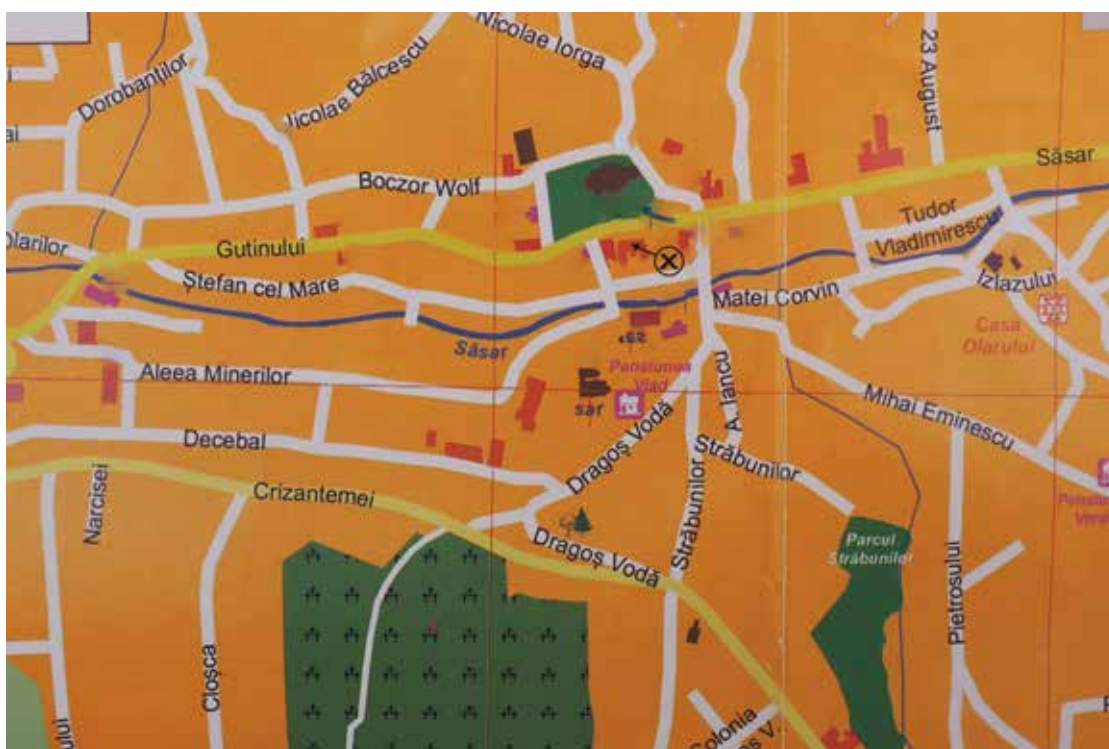

Fig. 4. Harta cu rețeaua stradală din centrul orașului Baia Sprie.
X – locul de descoperire a tezaurului.

Fig. 5. Fosta clădire a Școlii de mineri din Baia Sprie (după Jenő Farkas).

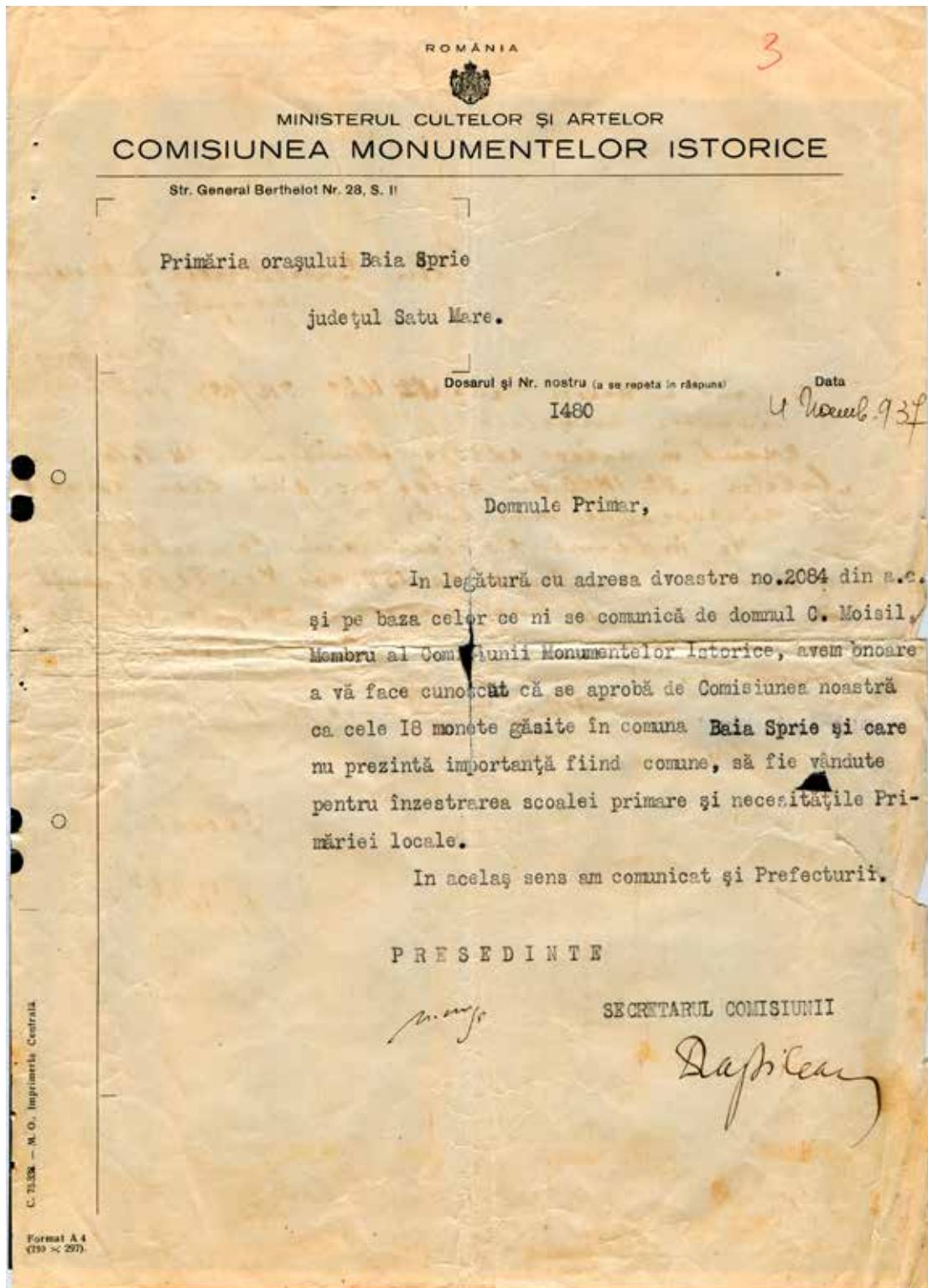

Fig. 6a. Aprobarea Comisiunii Monumentelor Istorice pentru vânzarea monedelor descoperite la Baia Sprie.

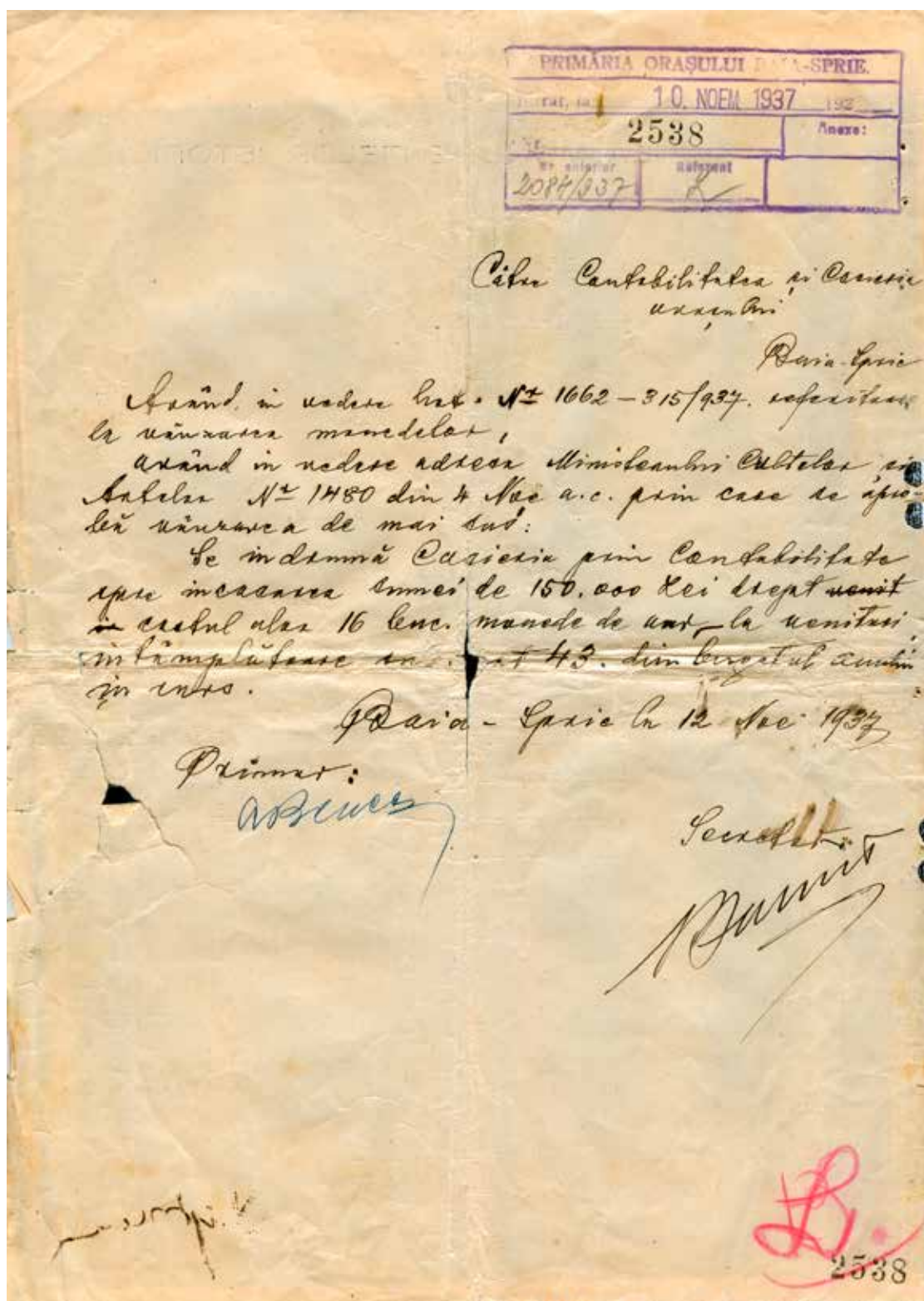

Fig. 6b. Contrapagina aprobării cu adresa către Contabilitatea și Caseria orașului Baia Sprie.

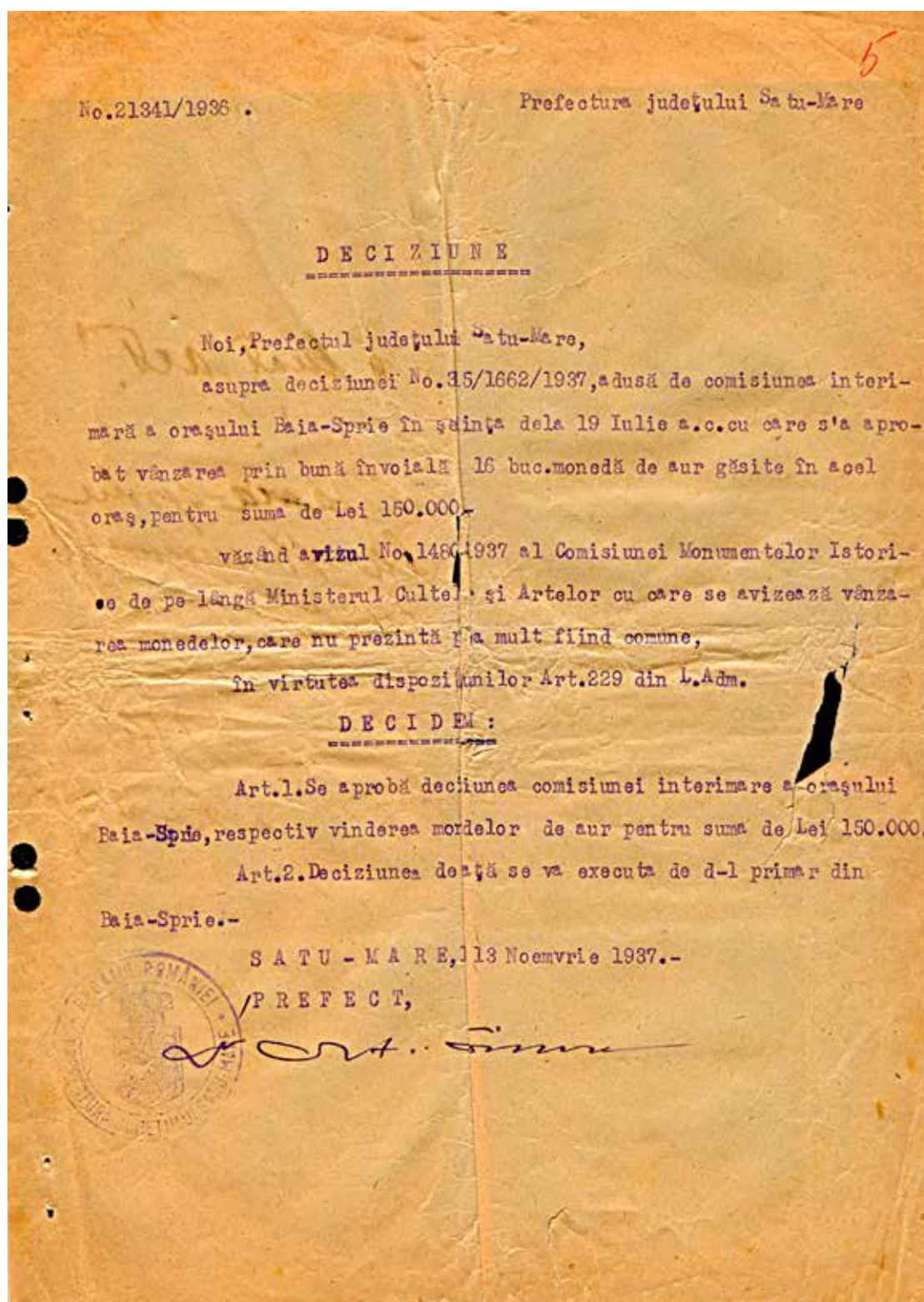

Fig. 7a. Decizia Prefecturii județului Satu Mare cu privire la vânzarea monedelor descoperite la Baia Sprie.

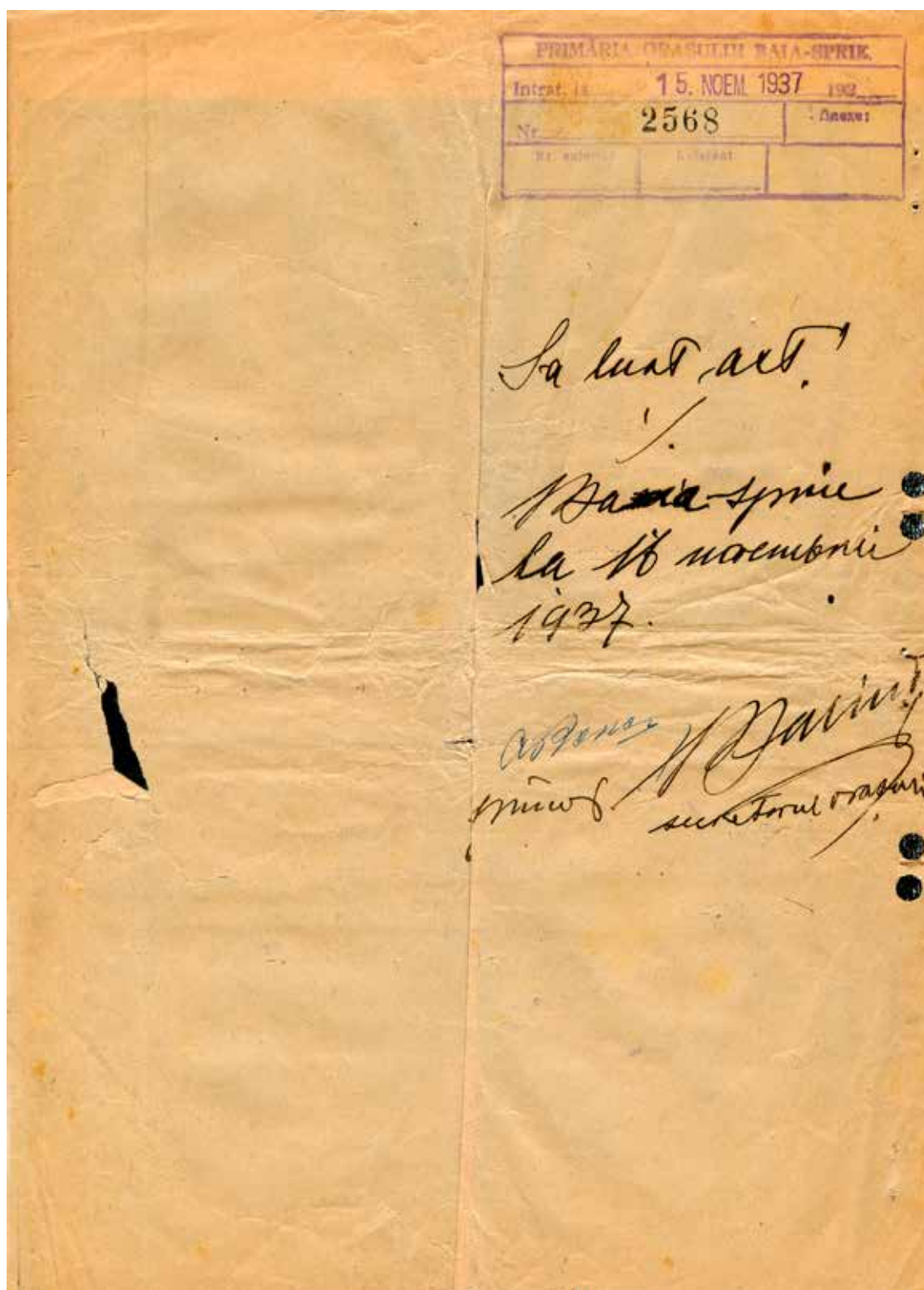

Fig. 7b. Contrapagina actului Prefecturii județului Satu Mare.

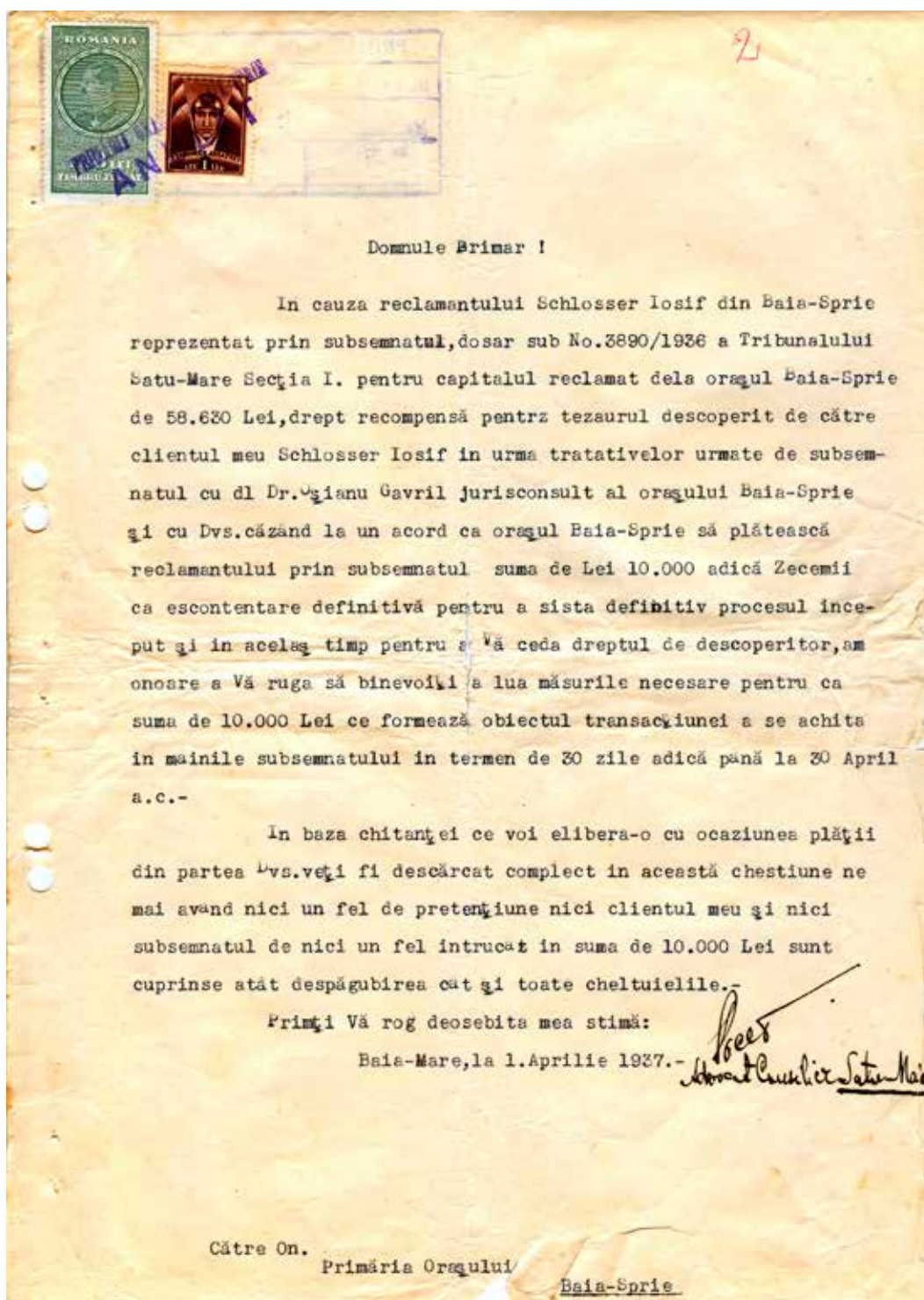

Fig. 8a și 8b. Cererea adresată primarului orașului Baia Sprie în vederea obținerii recompensei pentru descoperirea tezaurului și ștampila de pe contrapagina cererii.

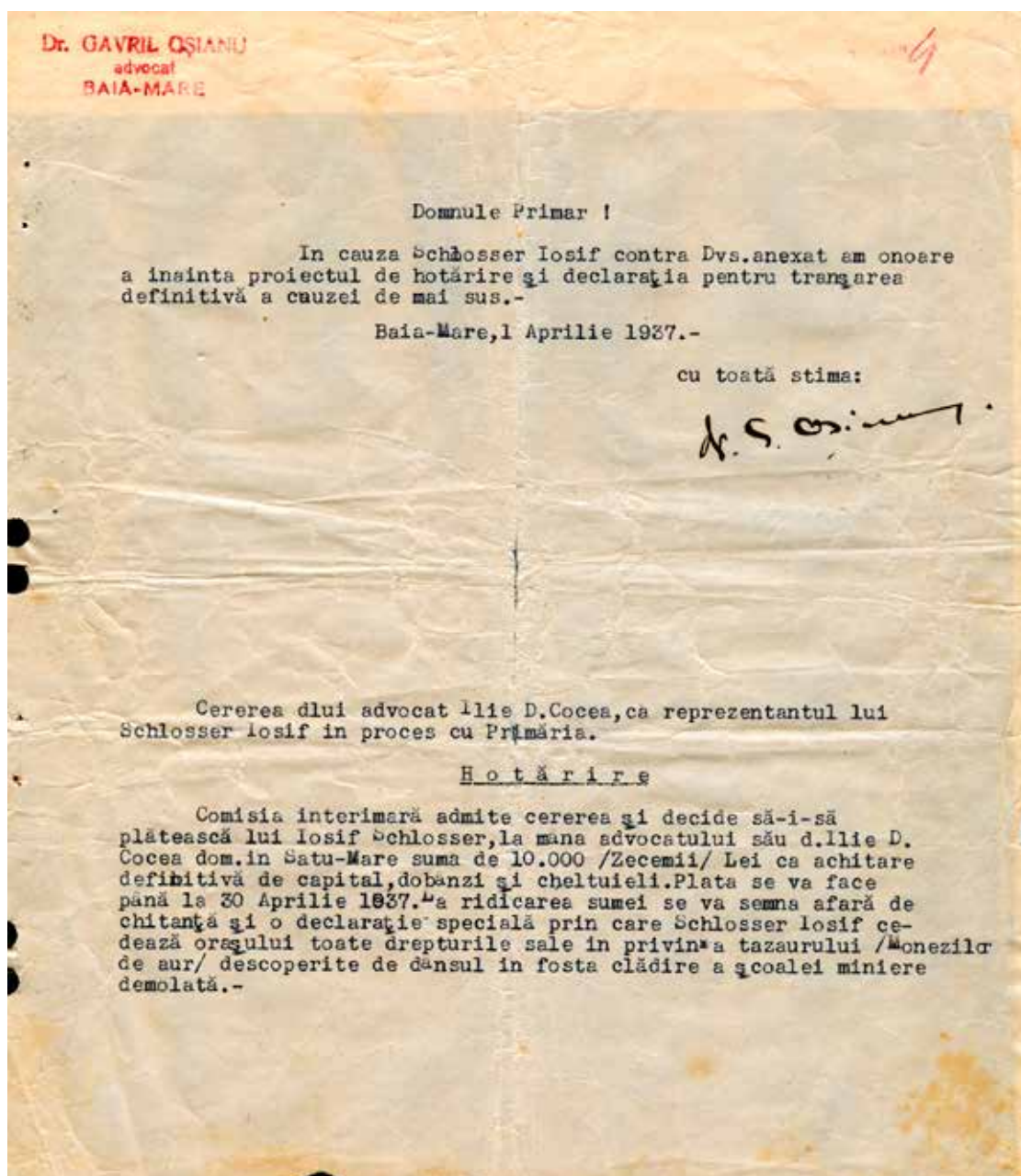

Fig. 9. Decizia cu privire la cererea pentru recompensă.

7

INSTITUȚIA Sfatul Popular Oraș
 Localitatea: Baia Sprie, Județul Alba
 Regional: Baia Mare, regiunea Iugoslavă
 Telefon: 14

DECLARAȚIE - INVENTAR

privind metalele pretioase sub formă de obiecte de laborator, armate și utilaje cu
 părți din metale pretioase, reactivi / esențe / și metale pretioase estelate și de deseurii de
 metale pretioase provenite din acestea, aflate asupra unității în luna ianuarie 1962.

Nr. inv.	Descrierea obiectului	Caracteristici tehnice	Greutatea brută a metalului pretios	Clasa de metal / esență / reactiv /	Trecă alocare sau preț de vânzare	Observații	Notarile
1.	Moneda de aur	Moneda cu efigie și inscripția "VERUM DOMINI REGIS IN AUSTRIA REGIS REX" pe partea din față și pe partea din spate. Greutate: 20,65 grame. Inscripția "AUSTRIA" pe partea din spate. Greutate: 1760 anul 1641.	20,65	Clasa de metal: aur purtat	Conținutul: 17		
2.	Moneda de aur	Moneda cu efigie și inscripția "REGIS CAROLUS" pe partea din față și pe partea din spate. Greutate: 7,25 grame. Inscripția "HUNGARIA" pe partea din spate. Greutate: 1760 anul 1641.	7,25	Clasa de metal: aur purtat	Conținutul: 1		

Fig. 10a. Prima filă a inventarului cu piesele de aur aflate la Sfatul Popular al orașului Baia Sprie.

72

Pentru metalele pretioase din inventar se face la Observații "Importanța anul
 Valori anuale 1962 de vânzare:
 Rub. 7 - 30

Președintele: *H. H. H.*
 Secretari: *G. G. G.*

Fig. 10b. A doua filă a inventarului cu piesele de aur aflate la Sfatul Popular al orașului Baia Sprie.

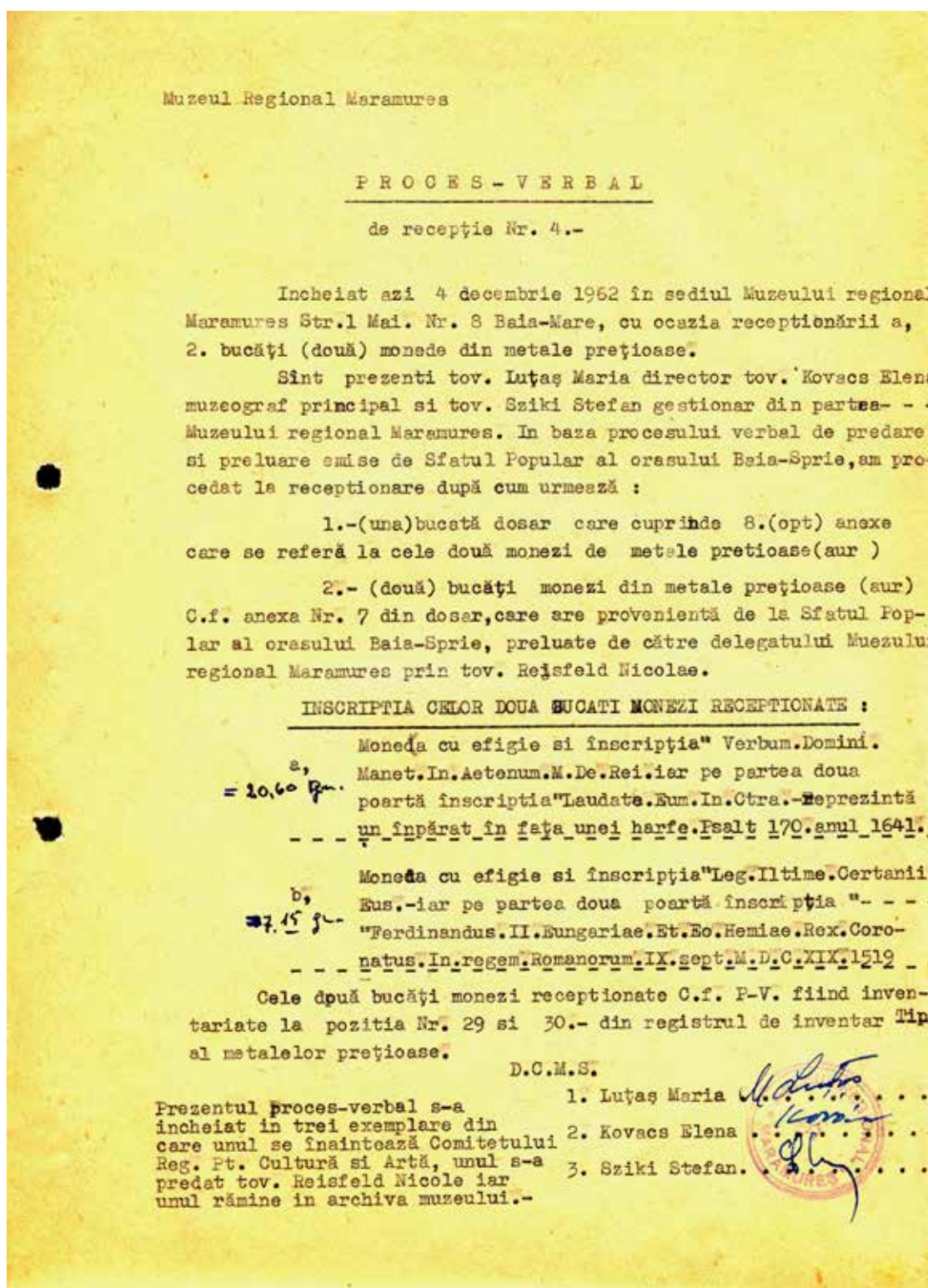

Fig. 11. Procesul-verbal de recepție a monedelor transferate de la Baia Sprie.

Fig. 12. Piese din tezaurul de la Baia Sprie (foto Zamfir Șomcutean).
1. Taler din 1641 de la Ferdinand III. 2. Medalie comemorativă din 1619 de la Ferdinand II.